

LBRIS

We know
books

Călin Vlasie

Redactare: Bianca Vișan
Tehnoredactare: Carmen Rădulescu
Coperta: autorul
Procesare copertă: I. Broștianu

FADING

PROGRAMUL FENIX

Postfață de Al. Cistelecan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VLASIE, CĂLIN

Fading : programul Fenix / Călin Vlasie ; postf. de Al.
Cistelecan. - Băbana : Rocart, 2025
ISBN 978-606-9717-80-6
I. Cistelecan, Al. (postf.)
821.135.1

Comenzi online pe site-ul www.editurarocart.ro

*Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România.*

Copyright © Grupul Editorial Rocart, 2025

ROCART

LIBRIS | We know books

tocmai cînd prinde consistență și viteză epică, într-o parabolă despre condiția umană și despre nostalgiile ei – libertate, comuniune, iubire. Personajele abia conturate devin, printr-o revelație de arhivă, victime și actorii unui experiment („Programul Fenix”) menit să ajungă la un „control total” asupra conștiinței și psihicului, iar identitatea lor devine ambiguă, problematică și, în același timp, polivalentă. Epoca se revelează printr-un ocean pus în cea mai insolită poziție, dar și în cea mai aptă să-i capteze dramatismul.

Cu toate fentele naratologice, *Fading* este un roman așa cum îl recomandă Stendhal – o oglindă (făcută cioburi) purtată de-a lungul drumului. Sucit în toate părțile, el merge înainte pe firul central, respectîndu-și energia epică și vocația spectrografică. Nu e nimic alta de făcut cu el – decît de citit. Iar asta se (poate) face cu pasiunea lecturii care nu te lasă să faci pauze.

Al. Cistelean

Cuprins

Prefața autorului – <i>Ce-i cu romanul ăsta?</i>	5
Prefața psihologului Alin Vizu – <i>Un autor privilegiat</i>	20
Studiul psihologului Alin Vizu.....	34
Ninsoarea	44
Teama	55
Trimis în recunoaștere	70
Casa cu pești.....	83
Bebe Kent	94
Internarea lui Melti	106
Dulcinica	118
Doamna Runcu	130
Fenomenul Rudava.....	144
O zi obișnuită	156
O demonstrație	168
Din jurnalul Ioanei Robu.....	191
Visul din vis	204
Puțină filosofie	215
Noaptea cu îngeri	227
Căpitanul Oleg Vătafu	239
Planul de liniște	255
O excursie în China	277
Programul Fenix	289

Șocul.....	308
Revolta.....	326
Puterea.....	342
Vătafu intervine.....	360
Consecințe.....	380
Îngeri triști.....	394
Revelionul de la Cabana <i>Dumbrava</i>	403
Dosarul secret.....	419
<i>Epilog. Oglinda</i>	443
Postfață de Al. Cistelecan - <i>Addenda la o psihogonie</i>	451

Așa cum a promis, Vizu mi-a adus o copie dactilografiată a studiului său despre psihogonie, la care lucruse cu intermitențe după ce susținuse examenul de psiholog principal la București, la Institutul de Perfecționare a Psihologilor din Învățământ și Sănătate (IPPIS).

Mă așteptam la un studiu mai lăbărat, iar surpriza a fost tocmai concentrarea textului – așa cum mă avertizase, de altfel. L-am citit cu multă atenție. Nu-mi plac deloc studiile în care se bate apa-n piuă.

„Câteva considerații despre psihogonie” (rezumat)

I. Ce este psihogonia?

Psihogonia reprezintă originea și evoluția sufletului uman, fiind un concept întâlnit în diverse tradiții filosofice, religioase și în psihologie.

Psihogonia abordează metodele prin care sufletul se formează și evoluează, de la stadiile inițiale ale vieții până la maturitate. Termenul oferă o perspectivă amplă asupra naturii umane și dezvoltării individuale.

Pentru mine, psihogonia este o lentilă fluidă, aflată la granița dintre știință și artă, prin care încerc să înțeleg devenirea sufletului. Nu e o disciplină rigidă, ci mai degrabă un cadru de reflecție – o hartă interioară care unește psihologia dezvoltării, avatarurile memoriei, dinamica spirituală și poetică a identității. Psihogonia nu studiază doar *cum funcționează*

psihicul, ci mai ales *de unde vine, cum se manifestă și încotro tinde*. Este, în fond, o metaforă vie pentru procesul prin care un om își construiește un sens în propria devenire, în ciuda ruperilor și căderilor prin care trece.

Puncte-cheie:

În tradiția creștină, psihogonia implică crearea sufletului de către Dumnezeu.

Gândirea platoniciană susține că sufletul pre-există și revine pe Pământ pentru purificare.

În psihologie, psihogonia descrie formarea și evoluția psihicului pe parcursul vieții.

Conceptul are legături strânse cu psihologia dezvoltării, analizând parcursul de la copilărie până la maturitate.

În esoterism, psihogonia explică geneza și natura sufletului. În literatură, termenul este folosit metaforic pentru a reflecta evoluția interioară a individului.

Întrebări relaționate:

A) Care sunt implicațiile psihogoniei în psihologia modernă?

Implicațiile psihogoniei în psihologia modernă se referă la modul în care conceptele de origine și dezvoltare a sufletului influențează înțelegerea psihicului uman. Iată câteva direcții relevante:

1. Dezvoltarea identității

Psihogonia subliniază importanța etapelor de dezvoltare a individului. Teorii precum cele ale lui Erik Erikson, axate pe stadiile vieții, reflectă ideea că identitatea și sinele uman evoluează în timp.

2. Psihologia dezvoltării

Psihonomia ajută la înțelegerea proceselor de formare a legăturilor emoționale și sociale, esențiale în conturarea personalității. Concepte precum atașamentul, dezvoltarea emoțională și relațională își găsesc aici o ancoră teoretică.

3. Experiențe de viață și traumele

Experiențele timpurii, inclusiv traumele, pot influența profund dezvoltarea psihologică. Psihonomia oferă un cadru pentru abordările terapeutice centrate pe vindecarea rănilor emoționale și reconfigurarea identității.

4. Perspective spirituale

În psihologia transpersonală, psihonomia este explorată pentru înțelegerea dimensiunii spirituale a ființei. Acest curent încurajează integrarea spiritualității în procesele de gândire și terapie.

5. Concepte despre sine

Psihonomia influențează modul în care oamenii își percep sinele și locul în lume. Aceste percepții afectează sănătatea mintală, relațiile și comportamentele individuale.

6. Relația dintre natură și educație

Integrarea conceptelor psihogonice în educație poate influența pozitiv dezvoltarea emoțională și inteligența socială a elevilor. Aceasta subliniază importanța mediului educațional în modelarea personalității.

Concluzie

În ansamblu, psihonomia oferă o bază teoretică fertilă pentru explorarea unor teme esențiale în

psihologia modernă: dezvoltarea identității, relațiile interumane, abordările terapeutice și perspectivele spirituale.

Această abordare complexă ajută profesioniștii să înțeleagă mai bine profunzimea și subtilitățile experienței umane.

B) Cum se compară conceptele de psihonomie în diferitele tradiții religioase?

Compararea conceptelor de psihonomie în diferitele tradiții religioase dezvăluie perspective variate asupra originii și destinului sufletului uman. Iată câteva dintre cele mai relevante tradiții:

1. Creștinism

Originea sufletului: Sufletul este creat direct de Dumnezeu, fiecare individ având o esență divină.

Destinul sufletului: Se crede în mântuire sau osândă, în funcție de alegerile morale și spirituale din viață, cu accent pe viața de după moarte.

2. Iudaism

Originea sufletului: Conceptul de „Neshamah” se referă la suflarea divină care intră în om, exprimând o legătură profundă între Dumnezeu și ființa umană.

Destinul sufletului: Sufletul are un rol în împlinirea legii divine, iar mântuirea este condiționată de fapte și comportament moral.

3. Islam

Originea sufletului: Sufletul („Nafs”) este creat de Dumnezeu dintr-o substanță divină, fiecare individ fiind responsabil pentru propriile fapte.

LIBRIS | We know books
Destinul sufletului: Judecata de Apoi stabilește soarta sufletului – Paradis sau Iad – în funcție de credință și comportament.

4. Hinduism

Originea sufletului: Conceptul de „Atman” desemnează sufletul individual, parte integrantă din „Brahman” – realitatea supremă. „Atman” este etern și transcende trupul.

Destinul sufletului: Sufletul trece printr-un ciclu de naștere, moarte și renaștere („samsara”), scopul final fiind atingerea „moksha” – eliberarea din acest ciclu.

5. Budism

Originea sufletului: Budismul neagă existența unei entități sufletești permanente. Conceptul de „anatman” sugerează lipsa unui sine fix și impermanența tuturor lucrurilor.

Destinul sufletului: Fiecare individ experimentează suferința („dukkha”), iar scopul este atingerea iluminării („nirvana”) și ieșirea din ciclul reîncarnărilor.

6. Tradiții esoterice și gnostice

Originea sufletului: Sufletul este adesea considerat o scânteie divină, captivă în lumea materială.

Destinul sufletului: Prin cunoaștere și adevăr spiritual, sufletul trebuie să se elibereze și să se întoarcă la sursa divină originară.

Concluzie

Deși fiecare tradiție oferă o perspectivă proprie asupra psihogoniei, toate explorează întrebări fundamentale despre identitate, moralitate și destinul sufletului uman. Aceste concepte contribuie la

înțelegerea complexității condiției umane și a relației noastre cu divinul.

C) Ce rol joacă psihogonia în dezvoltarea personală și spirituală?

Psihogonia este esențială pentru dezvoltarea personală și spirituală, influențând profund înțelegerea de sine.

Iată câteva dintre rolurile-cheie ale psihogoniei în aceste domenii:

1. Înțelegerea sinelui

Psihogonia oferă un cadru prin care individul poate reflecta asupra propriei identități, a originii sale interioare și a drumului său existențial. Ea favorizează procesul de autocunoaștere, permițând o mai bună înțelegere a motivațiilor, credințelor și transformărilor personale.

2. Vindecarea traumei și integrarea trecutului

Psihogonia oferă o perspectivă holistică asupra suferinței. Experiențele traumatice pot fi înțelese nu doar ca ruperi ale continuității psihice, ci și ca etape necesare în evoluția sufletului. Prin această lentilă, individul este încurajat să transforme trauma în înțelegere și creștere, contribuind la reconfigurarea identității și la restabilirea coerenței interioare.

3. Cultivarea sensului personal

Într-o lume marcată de fragmentare și incertitudine, psihogonia oferă un fir conducător prin care individul poate da un sens mai profund propriei existențe. Înțelegerea originilor sufletului și a scopului vieții devine un punct de sprijin în confruntarea cu

dificultățile cotidiene, oferind o direcție existențială și morală.

4. Deschiderea către dimensiunea spirituală

Psihogonia stimulează redescoperirea dimensiunii spirituale a ființei umane. Fie că este înțeleasă religios, filosofic sau simbolic, ideea unei „geneze a sufletului” implică o relație vie cu transcendența. Aceasta poate conduce la o valorizare mai profundă a vieții interioare, la explorarea conștiinței și la asumarea unui parcurs spiritual autentic.

5. Responsabilitate și transformare

Acceptarea ideii că sufletul are o istorie, un parcurs, și poate evolua încurajează asumarea responsabilității pentru propria viață. Psihogonia nu este doar o teorie despre origini, ci și un apel la transformare conștientă. Ea ne invită să ne implicăm activ în modelarea sinelui și în participarea la propria devenire.

6. Relații interumane

O mai bună înțelegere a sinelui și a originilor sufletului facilitează construirea relațiilor sănătoase și autentice. Empatia, compasiunea, conștientizarea sunt esențiale în interacțiuni.

Concluzie

Psihogonia, ca disciplină sau metaforă de reflecție, devine un instrument puternic în orientarea proceselor de dezvoltare personală și spirituală. Prin intermediul ei, ființa umană nu este redusă la simplul rezultat al unor condiționări biologice sau sociale, ci este privită ca un centru dinamic de conștiință aflat într-un proces continuu de formare, destrămare și regăsire.

II. Cine a folosit pentru prima dată termenul de „*psihogonie*”

Din păcate, nu există o sursă clar definită care să indice un autor specific ce a utilizat pentru prima dată termenul „*psihogonie*”. Acesta este asociat cu discuții despre originea și evoluția sufletului în tradiții filosofice, religioase și psihologice, dar nu apare frecvent într-o lucrare canonică sau sub semnătura unui autor consacrat.

Contextul utilizării termenului, posibile origini

Platonicieni: Filosofia platoniciană a discutat despre natura și destinul sufletului, iar aceste idei pot fi considerate precursoare ale conceptului de *psihogonie*. Totuși, termenul nu este utilizat în mod explicit.

Filosofia medievală: În gândirea creștină medievală, mai ales în operele lui Toma d’Aquino, regăsim reflecții asupra relației dintre suflet și corp, asupra creației sufletului de către Dumnezeu. Însă termenul *psihogonie* nu este menționat textual.

Psihologia modernă: Termenul ar putea fi folosit de către psihologi sau teologi moderni în contextul unor discuții despre formarea identității și dezvoltarea personală, dar nu există o atribuire clară.

Concluzie

Deși nu se cunoaște cu certitudine cine a utilizat pentru prima dată termenul *psihogonie*, ideea în sine este prezentă de-a lungul istoriei în multiple tradiții de gândire, sub forme și denumiri diverse.

III. Psihogonia în diferite contexte

Contexte de aplicare a psihogoniei:

1. Psihologie și dezvoltare personală:

Psihogonia poate deveni un instrument valoros în psihologia dezvoltării, ajutând indivizii să înțeleagă cum experiențele de viață, educația și relațiile personale contribuie la formarea identității și a structurii de personalitate. Prin autoexplorare și reflecție, oamenii pot descoperi aspecte ascunse ale sinelui și pot lucra conștient la propria devenire.

1. Practici spirituale:

În tradițiile spirituale, psihogonia oferă un cadru pentru înțelegerea procesului de creștere și maturizare a conștiinței. Meditația, introspecția, rugăciunea sau exercițiile contemplative devin mijloace de accesare a dimensiunii sufletului. Aici, psihogonia este legată de ideea că sufletul are un parcurs, o chemare interioară către plenitudine.

2. Psihoterapie:

În context terapeutic, psihogonia poate susține abordările care valorizează biografia profundă a individului. Explorarea traumei, a motivațiilor inconștiente și a tiparelor de gândire devine o cale spre reîntregire și vindecare. Psihogonia oferă astfel un cadru simbolic și narativ pentru transformare personală.

3. Literatură și artă:

Conceptul de psihogonie apare și în literatură și artă, unde autorii și artiștii urmăresc transformările sufletului și evoluția interioară a personajelor. Aceste creații exprimă adesea tensiuni legate de identitate,

moralitate, iubire și sens. Psihogonia devine, în acest caz, un fir roșu al căutării de sine și al exprimării esenței umane.

Importanța psihogoniei

În ansamblu, psihogonia este un concept multi-dimensional, ce contribuie la înțelegerea procesului complex prin care sufletul uman evoluează. Ea oferă un cadru fertil pentru explorarea unor întrebări fundamentale legate de identitate, moralitate, spiritualitate și afectivitate.

DubluVe intră în cabinetul meu:

— Nu mai sunt pacienți la consultații, încui la mine, mergi și tu? Numai noi am mai rămas.

— Ai terminat cu fetele alea două? Ai văzut că ninge? Cam devreme!

Mă îmbrac, îmi trec pe după cap cureaua lată a genții de umăr, îmi trag fesul pe frunte, iar barba îmi iese și mai bine în evidență. Încui cabinetul și ies în sala de așteptare din Laboratorul Județean de Psihiatrie. Noi, cadrele, dar și toată lumea, îl numim prescurtat, L.J.P.

Fetele încă sunt acolo, nu știu ce vorbesc cu registratoarea de la Informații. Când apare și Vlad, ele se îndreaptă spre ieșire. Vlad le invită să iasă primele. Abia după vreo douăzeci de pași îmi dau seama că mergem toți patru spre centrul orașului.

Fetele veniseră pentru consultație și singurul medic care mai rămăsese era Vlad. Pentru una dintre ele m-a rugat să fac o testare. Și repede, și bine! Toți psihiatrii vor același lucru.

Mi-am așezat biroul intenționat în partea opusă ușii de la intrare. Sunt cam opt-nouă metri pe care „subiectul” trebuie să-i străbată ca să ajungă la mine și să ia loc pe scaunul din fața biroului. Timp suficient pentru mine să funcționez ca un radar, să nu-mi scape nimic din gesturile și mimica lui. De cele mai multe ori, îmi dau seama ce e cu „subiectul” meu numai din această observație rapidă, dar extrem de concentrată.

Domnișoarei i-am aplicat un test Lüscher – un test proiectiv simplu care constă în alegerea unor culori și care oferă date relevante pentru a pătrunde, cât de cât, în interiorul necunoscutului din fața ta. Fata are un nume nemțesc, Hilde, și asta mi-a atras atenția. Chiar are moacă de nemțoaică sadea, e blondă, cu ochii albaștri. Nu prea sunt nemțoaice pe la noi prin oraș. Pulovărul mov pe care și-l trăgea de mai multe ori peste coapse – deși nu era nevoie – punea în evidență părțile frumoase ale corpului. Mă întrebam ce o fi adus-o la consultație. Curioasă, m-a întrebat ce a rezultat din test – o experiență nouă pentru ea. I-am oferit câteva detalii, dar fără prea mult chef. În schimb, pentru Vlad am scris concluziile în mod amănunțit pe Foaia de testare psihologică. Mi-a zis că ar vrea să afle mai multe despre sine și că mă va căuta într-o zi, dar tot așa, mai spre sfârșitul programului, că nu se poate învoi de la serviciu.

— Pentru asta ai nevoie de trimitere de la medic, ca și acum, i-am spus, mai mult ca să scap de ea.

Deși calendaristic e încă toamnă, iarna a venit mult mai repede anul ăsta. Zăpada s-a pus deja de două palme, iar acum ninge atât de frumos, cu fulgi uriași, pe strada care duce spre centrul orașului. Parcă dispar în ninsoare și clădirea Laboratorului, și cea lungă de peste drum care adăpostește secțiile de psihiatrie, neurologie și oftalmologie ale Spitalului – complexul O.P.N. (orbi, paralitici, nebuni), cum l-am numit între noi. Inițial fusese un grajd pentru caii armatei române, înainte de Al Doilea Război Mondial.

Ninge și peste cele două clădiri administrative ale fostei pușcării a orașului, care urmează după L.J.P.